

نوآوری های حج ۹۲

مهندس سعید اوحدی، رئیس سازمان حج و زیارت در گفت‌وگو با خبرنگار ستاد اطلاع رسانی حج ۹۲ در مدینه منوره، «اولین‌های حج ۹۲» را برشمرد.

«۳»

اطلاعیه مهم شورای استفتائات بعثه مقام معظم رهبری

«۸»

هیچ بیماری «همه گیر» وجود ندارد
معاون مرکز پزشکی حج و زیارت گفت
خوشبختانه هیچ مورد فوتی یا اپیدمی در بین
زائران وجود ندارد.

«۴»

مقام معظم رهبری

حج توحید است. توحید خودش دو جزء است: یکی الله است، یکی لا اله غیر الله است؛ یکی اثبات است، یکی نفی است. مظهر توحید، حج است؛ اثبات ولایت الله و نفی ولایت غیر الله. این همان برائت است.
خطاب به کارگزاران حج ۱۳۸۸

حج

شماره ۵
معنویت
هم اندیشی
اتحاد اسلامی

نشریه خبری تحلیلی
بعثه مقام معظم رهبری
دوشنبه ۱ مهر ۱۳۹۲
۱۷ ذی القعدة ۱۴۳۴
SEPTEMBER 23, 2013
IAER NEWSPAPER

در دیدار سرپرست حجاج ایرانی با زائران شیعه و اهل سنت مطرح شد برکات حج

زیست برادرانه زائران ایرانی شیعه و اهل سنت در یکی از اقامتگاه‌های زائران ایرانی در مدینه منوره، جلوه تحقق شعار حج امسال یعنی «حج؛ معنویت،

هم‌اندیشی و اتحاد اسلامی» شده است چراکه خواهران و برادران شیعه و اهل سنت، با زندگی صمیمانه در کنار یکدیگر جلوه زیبایی از اتحاد و وحدت کلمه را در سفر معنوی حج رقم زده‌اند.
حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی قاضی عسکر شنبه شب با حضور در جمع زائران شیعه و سنی در اقامتگاه "منار المدینه" گفت: برکات سفر حج به حدی مهم و زیاد است که هیچ کجا قابل دستیابی نیست. یکی از برکات مهم سفر حج، پاک شدن از گناه، آلودگی‌ها و تیرگی‌های معصیت است. «۲»

سرمقاله

علی اصغر محکی

توفیق ربانی هدایت قلب

در ایام و لیالی حضور در سرزمین وحی، باید از خداوند بخواهیم، قلب ما را در مسیر هدایت خود قرار دهد. در اندیشه ناب و انگیزه خالص الهی، قلب انسان، عنصر اصلی است و مبنای عمل صالح، قلب انسان است. «۲»

از منظر لطف ربانی؛ قرار گرفتن قلب انسان در مسیر نورانی هدایت، توفیقی الهی است. پیامبر اکرم (ص) فرموده اند: دل‌های تمام فرزندان آدم، بین دو انگشت از انگشتان خدای رحمان است، هر طور که بخواهد آن را منقلب و زیر و رو می‌کند. (الامالی، الشریف المرتضی، ج ۲، ص ۲). همچنین پیامبر اعظم (ص) چنین دعا می‌فرماید: پروردگارا، ای کسی که دل‌ها را زیر و رو می‌کنی، دل‌های ما را به طرف طاعت و پیروی از خودت منقلب فرما (همان).

تمنای بندگان از خدای منان برای هدایت قلب، ابعاد مختلفی را در بر می‌گیرد. از جمله توفیق برای: ماندن در مسیر الهی، حج بیت‌الله الحرام و زیارت نبی مکرم اسلام (ص) و ائمه معصومین (ع)، برپاداشتن نماز جماعت اول وقت، استجابت دعا، استغفار و پذیرش توبه، تلاوت قرآن، انجام کارهای خیر، رعایت آداب و ادب اخلاق اسلامی، انجام صحیح واجبات و مستحبات، پرهیز از مکروهات و مانند اینها.

چنین توفیقاتی، نیازمند اسباب و مقدمه‌هایی است که تامین آنها هم از شمول دایره لطف و توفیق الهی خارج نیست. پس باید خالصانه و خاضعانه از باری تعالی بطلبیم، در این روزها و شب‌های عزیز، در سرزمینی که قدسی‌ترین اماکن جهان است، دل‌های ما را سراسر سرای خود سازد:

الهی دلی ده که جای تو باشد لسانی که در وی ثنای تو باشد الهی بده همتی آنچه‌انم... که سعیم وصول بقای تو باشد الهی چنانم کن از عشق خودمست که خواب و خورم از برای تو باشد الهی عطاکن بفکرم تو نوری که محصول فکرم دعای تو باشد الهی عطاکن مرا گوش قلبی که آن گوش پر از صدای تو باشد الهی چنان کن که این عبدمسکین برای تو خواند برای تو باشد

در جلسه شب گذشته هیات دولت رسول زرگرپور، سیدطاهر طاهری، سیدموسی خادمی و هوشنگ بازوند به ترتیب به عنوان استانداران اصفهان، البرز، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان تعیین شدند. همچنین حکم محمداقبر قالیباف شهردار تهران توسط وزیر کشور امضا شد.

در دیدار سرپرست حجاج ایرانی با زائران شیعه و اهل سنت مطرح شد

برکات حج

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی با اشاره به روایتی که به پاک شدن حاجی از گناهان پس از انجام حج اشاره دارد، خطاب به زائران حرم نبوی گفت: در مدینه منوره نیز چنین برکتی شامل حالتان خواهد شد، اما بعد از طواف خانه خدا، وقتی نمازتان را پشت مقام ابراهیم می‌خوانید، فرشته‌ای به شانه راست‌تان دست می‌زند و می‌گوید خدا شما را بخشد و از الان وارد مرحله جدیدی از زندگی شده‌اید. این مهم است که زائر در سرزمین وحی کاری کند که خدا او را ببخشد.

وی خطاب به حاضران در این نشست صمیمانه گفت: در روایات شیعه و اهل سنت نقل شده که خداوند پاداش حج مبرور را بهشت قرار داده است.

نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی از نورانیت به عنوان برکت حج نام برد و یادآور شد: گاهی به خاطر رفتارهای نادرست، قلب و وجودمان تیره می‌شود، احساس آرامش نمی‌کنیم، راحت نیستیم و از عبادت لذت نمی‌بریم. سفر معنوی حج می‌تواند این تیرگی‌ها را از وجود ما بزداید. حاجی در این سفر، نورانی می‌شود و تا وقتی آلودگی پیدا نکرده است وجودش نورانی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین قاضی عسکر با ذکر روایاتی، بر دستیابی خیر دنیا و آخرت به افرادی که قصد خانه خدا کرده‌اند، افزود: شیطان در کمین ماست و قسم یاد کرده که سر راه مردم می‌نشینم و آنها را فریب می‌دهم. در همین مدینه منوره نیز شیطان سعی می‌کند ما را از توجه به آثار رسول خدا و اهل بیت علیهم‌السلام فاصله دهد و زائر را به جلوه‌های مادی متوجه کند. حضور در مسجد النبوی (ص) و خواندن نماز شب و استغفار، لحظه‌های ناب این سفر هستند که شاید دیگر تکرار نشود و باید آنها را قدر دانست.

وی خطاب به زائران کشورمان تاکید کرد: در مدینه منوره، رسول خدا را وسیله طلب مغفرت و آمرزش در پیشگاه خداوند قرار دهید. شما زائران ایرانی حرمین شریفین، مستعد بهره‌گیری از خیرات و برکات این سفر معنوی هستید.

حجت‌الاسلام والمسلمین قاضی عسکر دو رسالت بزرگ که بر دوش زائران قرار دارد، چنین برشمرد: اولین رسالت بزرگ، اسوه قرار

دادن پیام رسول خدا(ص) و الگوگیری از سیره نبوی است. به این سفر آمده‌ایم تا اخلاق و سبک زندگی و تمام برنامه‌های زندگی‌مان بر اساس روش و منش پیامبر خدا (ص) باشد. پیامبر گرامی اسلام با همه متمسک بر خورد می‌کرد، به همه احترام می‌گذاشت، در صدد نجات و حل گرفتاری‌های مردم بود.

ایشان دومین رسالت را کسب دانش و بصیرت همراه با تحرک و جبهه‌گیری در برابر دشمنان اسلام دانست و صمیمت برادران و خواهران شیعه و سنی را نعمتی دانست که خداوند به جمهوری اسلامی ایران ارزانی داشته‌است.

بر طبق این گزارش، حجت‌الاسلام مهدی شریعت‌تبار، امام جمعه تربیت حیدریه نیز در این نشست، حج را مظهر وحدت امت اسلام و برادری و همدلی مسلمانان دانست.

در ادامه این همایش، مولوی اسحاق مدنی مشاور رئیس جمهور در امور اهل سنت، با بیان اینکه «مدینه، تاریخ اسلام است»، یادآور شد: دو اتفاق در مدینه منوره رخ داد که در دنیا نظیر نداشت و امروز نیاز همه مسلمانان است که به این اتفاق‌ها توجه کنند. اول اینکه اختلاف بین دو قبیله اوس و خزرج، با وجود پیامبر گرامی اسلام (ص) به اخوت و دوستی و برادری منتهی شد. دومین اتفاق تاریخی این بود که خداوند بین مسلمانانی مهاجر که مال و ثروتی هم نداشتند، با انصار عقد اخوت برقرار کرد که حاضر شدند هر چه دارند بین همدیگر نصف کنند.

حجة الاسلام

و المسلمین

قاضی عسکر

آبراز امیدواری

کرد اتحاد و

وحدت کلمه

شیعه و سنی

تقویت شود تا

علمای شیعه و

اهل سنت در

کنار یکدیگر،

در یک مسیر

و با یک هدف

مشترک حرکت

کنند.

بازدید سرپرست حجاج ایرانی از ستاد مدینه

بخش‌های مختلف ستاد مدینه منوره مورد بازدید نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی قرار گرفت. حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر همراه با مهندس سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت، صبح دیروز ضمن بازدید از ستاد مدینه منوره، در جریان فعالیت‌های واحدهای حمل و نقل هوایی، حمل و نقل شهری و بین‌شهری، حسابرسی، تدارکات، امدادسانی، حراست، ارزشیابی، امور اداری و پشتیبانی، امور مالی، امور رایانه، مسکن و حوزه ریاست و روابط عمومی ستاد مدینه منوره قرار گرفتند.

در این دیدار نماینده ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی از واحدهای مختلفی که به خدمت رسانی به زائران مشغول هستند تقدیر و تشکر نمود.

یاد آور می شود خلاصه فعالیت‌های ستاد مدینه منوره در پایگاه اطلاع رسانی حج به آدرس www.hajj.ir در دسترس است.

سومین بازدید حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر از اقامتگاه زائران ایرانی

اقامتگاه زائران ایرانی در هتل «ماریوت» مدینه، سومین مقصد بازدید سرپرست حجاج ایرانی بود. حجت الاسلام والمسلمین سیدعلی قاضی عسکر همراه با سعید اوحدی رئیس سازمان حج و زیارت، ظهر یکشنبه در هتل ماریوت حاضر شدند و در جریان وضعیت خدمت‌رسانی به زائران قرار گرفتند.

به گزارش زائر، اقامتگاه «ماریوت» میزبان سه کاروان شامل یک هزار و ۳۲۰ زائر ایرانی است که از دو استان تهران و البرز عازم سرزمین وحی شده‌اند.

یکی از زائران در دیدار با نماینده ولی فقیه در حج و زیارت، نسبت به یک مورد تأخیر در ارائه خدمات ارتوپدی بیمارستان مرکز پزشکی حج گلایه کرد. حجت الاسلام والمسلمین قاضی عسکر نیز با تأکید بر اینکه بیمارستان مرکز پزشکی حج باید به طور شبانه‌روزی سرویس دهد، گفت: خدمت‌رسانی به حجاج را طوری طراحی کرده‌ایم که بتوانیم پاسخگوی شبانه‌روزی باشیم.

سرپرست حجاج ایرانی با یادآوری اینکه شورای استفتاء بعثه معظم رهبری نیز شبانه‌روزی پاسخگوی زائران حرمین شریفین است، گفت: شرایط کاری در حج، غیر از شرایط کاری در تهران است و عزیزانی که به عنوان خدمتگزاران حج عازم شده‌اند، باید شبانه‌روز پاسخگو باشند.

مهندس سعید اوحدی، رئیس سازمان حج و زیارت در گفت‌وگو با خبرنگار ستاد اطلاع رسانی حج ۹۲ در مدینه منوره، «اولین‌های حج ۹۲» را برشمرد:

۱) ایجاد ساختار مجموعه محوری: ساختار مجموعه محوری، نتیجه بررسی‌های کارگروه تشکیلات در بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت بوده است. پس از گذشت بیش از یک هفته از عملیات حج سال ۹۲، جمع‌بندی که در نتیجه گفت‌وگو با زائران و کسب نظر از مسئولان ستادی دارم این است که ایجاد ساختار مجموعه محوری، اقدام خوبی بوده است.

۲) متمرکز شدن تامین تدارکات: حج سال ۹۲، اولین باری است که تدارکات را صد درصد به صورت متمرکز در مدینه منوره تامین کرده‌ایم. با این اقدام، نه تنها تنوع میوه‌ای که به زائران عرضه شده، نسبت به سال گذشته افزایش ۱۰۰ درصدی داشته است، بلکه نسبت به گذشته حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد در هزینه‌های خرید میوه صرفه‌جویی شده است.

بخشی از نشاط و شادابی زائر در هتل‌ها ناشی از یکپارچگی و انسجامی است که در کاروان حفظ شده و مدیر کاروان و مدیر ثابت اقامتگاه دیگر دغدغه خریداری میوه و تامین تدارکات را ندارد. سال‌های قبل، مدیر کاروان یا مدیر اقامتگاه، با سلیقه خود و با قیمت‌های مختلف نسبت به خریداری میوه اقدام می‌کردند و از این رو کیفیت میوه‌های عرضه شده به زائران در اقامتگاه‌های مختلف، متفاوت بود و برای زائر ایجاد سوال می‌کرد. اما امسال با متمرکز شدن تامین میوه برای زائران ایرانی، میزان و کیفیت میوه‌ای که به کلیه زائران عرضه می‌شود یکسان است.

۳) ایجاد مطب در مجموعه‌ها و اقامتگاه‌ها: موضوع حضور پزشکان در مطب مجموعه‌ها از تفاوت‌های جدی حج ۹۲ با سال قبل است. برای اولین سال است که خدمت‌رسانی درمانی به زائران در قالب پزشک مجموعه انجام می‌شود و اکنون در حال کار کارشناسی و قضاوت میدانی درباره میزان کارایی این شیوه هستیم. البته ارزیابی‌های اولیه نشان می‌دهد که مشکلات این شیوه نسبت به آنچه که پیش‌بینی شده بود کمتر است. جمع‌بندی مان از طرح پزشک مجموعه تا به امروز مثبت بوده و البته نقاط ضعف آن هم می‌تواند با برنامه‌ریزی رفع شود.

۴) ارائه خدمات پزشکی در چادرهای مخصوص در منا و عرفات: امسال برای اولین بار در منا و عرفات، خدمات پزشکی در محل چادرهای مخصوصی به زائران ارائه می‌شود. در گذشته معاینه بیمار در جمع بقیه زائران انجام می‌شد که این وضعیت برای زائر که بیماری را تحمل می‌کند خوشایند نیست.

۵) بازگرداندن مبلغی از هزینه‌های پرداختی حجاج: امسال برای اولین بار دو میلیون تومان به زائران بیت‌الله الحرام بازگرداندیم که حق خود زائر بوده است. اوحدی همچنین گفت: امسال بعد از گذشت شش سال، پرواز ورودی زائران مدینه قبل به عربستان طوری برنامه‌ریزی شد که این زائران به طور مستقیم وارد مدینه شوند و همچنین پرواز بازگشت زائران مدینه بعد نیز از فرودگاه مدینه انجام می‌شود. بنابراین زائران مدینه قبل در ورود به عربستان و زائران مدینه بعد در بازگشت از عربستان دیگر مسافت طولانی بین فرودگاه جده و مدینه منوره و بالعکس را تجربه نمی‌کنند.

رئیس سازمان حج و زیارت در گفت‌وگو با زائر مطرح کرد:

نوآوری‌های حج ۹۲

بخشی از نشاط و شادابی زائر در هتل‌ها ناشی از یکپارچگی و انسجامی است که در کاروان حفظ شده و مدیر کاروان و مدیر ثابت اقامتگاه دیگر دغدغه تامین تدارکات را ندارد

در چهار شماره گذشته نشریه زائر به مرور راههایی برای حفظ قرآن کریم پرداختیم. اکنون در آخرین مطلب راهکارهای کسب مهارت حفظ قرآن را به پایان می بریم. امیدواریم در ایام سفر معنوی حج بتوانید چند سوره از قرآن را در سرزمین نزول وحی حفظ کنید.

دو روش برای حفاظت از سوره هایی که حفظ کرده اید وجود دارد:

روش اول، روش فردی؛ به این صورت که هر هفته یک ختم قرآن شود و حافظین قرآن در قدیم این کار را می کردند تا محفوظات خود را فراموش نکنند. توضیح مطلب این که روز شنبه از اول قرآن تا سوره ی مائده؛ یک شنبه، از سوره ی مائده تا یونس؛ دو شنبه، از یونس تا اسراء؛ سه شنبه از اسراء تا شعراء؛ چهار شنبه از شعراء تا صافات؛ پنج شنبه از صافات تا ق و جمعه از سوره ی ق تا آخر قرآن.

روش دوم؛ روش جمعی؛ به این صورت که دو نفر حافظ قرآن هر روز در ساعاتی معین آن چه که از قرآن حفظ کرده اند را برای یک دیگر بخوانند و آن ها را تکرار کنند. در این روش هم اشتباهات احتمالی برطرف می شود و هم آیات حفظ شده کاملا در ذهن باقی می مانند.

ویژگی های بهترین ترجمه قرآن

ترجمه ی مطلوب قرآن می تواند به شما در حفظ قرآن با دانستن معانی شگرف آن کمک کند. ترجمه مطلوب دارای دو ویژگی زیر است:

۱- آياتی که نیاز به تفسیر و توضیح دارند، به گونه ای ترجمه شوند که خواننده مقصود اصلی را دریابد و خود ترجمه، موجب پدید آمدن ابهام ها و اشکال هایی در ذهن خوانند نشود.

۲- ترجمه به گونه ای نباشد که خواننده را از دست یابی به مضامین بلند آیات قرآنی محروم نماید.

امام سجاده (ع) فرمودند: نظر کردن مؤمن به صورت برادر مؤمنش از روی علاقه و محبت عبادت است.

هیچ بیماری «همه گیر» در بین زائران وجود ندارد

معاون مرکز پزشکی حج و زیارت با اعلام اینکه خوشبختانه هیچ مورد فوتی یا اپیدمی در بین زائران وجود نداشته و حال عمومی همه آنها خوب است از زائران خواست ضمن رعایت موارد بهداشتی رژیم غذایی و مصرف به موقع داروهای خود را فراموش نکنند.

دکتر ولید دنده بر گفت وگو با نشریه زائر به بیان آمار فعالیت های مرکز پزشکی حج و زیارت در مدینه منوره پرداخت و گفت: تا امروز ۱۸۵ ویزیت تخصصی و ۲۰ مراجعه به دندان پزشکی داشتیم. ۱۰ مورد بستری در اورژانس بیمارستان ۳۵ مورد معرفی به آزمایشگاه ۱۵ مورد رادیولوژی ۱۷ مورد سونوگرافی و اکوکاردیوگرافی و ۸ مورد انتقال به بیمارستان عربستان صورت گرفته است. به گفته وی ۸ بیمار از ۸ بیمار اعرامی به بیمارستان های عربستان در مدینه منوره بستری شده اند و شامل سه خانم و یک آقای می شوند که بر اثر شکستگی لگن سکنه

دکتر یحیی یثربی استاد دانشگاه: حج صرفاً یک عبادت آیینی نیست

بخش نخست گفتگو با دکتر یحیی یثربی را در شماره دوم «نشریه زائر» خواندید. بخش دوم و پایانی این گفتگو را در این شماره می خوانید. کسی که می خواهد به حج برود چطور می تواند یک مرحله به معنای اعمالی که انجام می دهد، نزدیک تر شود؟ ما باید دقت کنیم که به ۲ خطا گرفتار نشویم. نخست آن که حج را صرفاً آیینی انجام ندهیم. یعنی بدانیم که چرا هر کار خاصی را انجام می دهیم. به برادری و برابری مسلمانان فکر کنیم. ما امروز در جهان شاهد مسلمانانی هستیم که از گرسنگی می میرند و حج ما موجب نمی شود که به فریادشان برسیم. اما مثلاً اگر یک یهودی از گرسنگی بمیرد، دیگر یهودی ها به سراغش می روند. یکی از راه های حل چنین مسائلی اکتفا نکردن به عبادت آیینی صرف است. از افتخارات اسلام این است

مغزی خونریزی معده و آپاندیسیت در بیمارستان های مدینه بستری هستند.

به گفته معاون مرکز پزشکی حج و زیارت بالاترین مراجعات بستری همانند سال های قبل بر اثر شکستگی ناشی از لیز خوردن و سقوط از روی تخت است که افراد مسن را بیشتر شامل می شود. بیماری های قلبی سکنه قلبی و مغزی مشکلات ریوی و گوارشی و دیابت هم از مراجعات معمول به مرکز پزشکی است و بیشترین مراجعات سرپایی مربوط به سیستم گرفتگی تنفس فوقانی یا همان ویروس سرماخوردگی است که زائران باید با شستشوی دایم دست ها از ابتلا به آن پیشگیری کنند.

دکتر دنده بر همچنین اعلام کرد تاکنون ۲۷ مورد نیز بازدید از مطب ها و هتل ها به منظور نظارت بهداشتی بر فعالیت آن ها صورت گرفته است و ۳۵ ماموریت اعزام آمبولانس ثبت شده است.

بالاترین مراجعات بستری همانند سال های قبل بر اثر شکستگی ناشی از لیز خوردن و سقوط از روی تخت است که افراد مسن را بیشتر شامل می شود

که عباداتش فقط آیینی نیست. خطای دوم ما این است که خیال می کنیم در عباداتمان باید کمبودها و نیاز های خدا را جبران کنیم! در حالی که هدف از تمام برنامه ها، این است که ما به جایی برسیم. خدا به عبادات ما هیچ نیازی ندارد. خدا به وسیله دین برنامه ریزی های مشخصی کرده تا ما صاحب زندگی خوب شویم. شما چند بار به مکه رفته اید؟ حسرت کدام کار انجام نداده را در سفر اول، هنوز هم در خاطر دارید؟ من فقط یک بار به مکه رفتم. آن هم عمره و تاکنون تمتع نرفته ام. وقتی من از حج برگشتم، متوجه شدم از آن کاری که مسلمان باید در این سفر انجام بدهد، غافل بودم و من نیز فقط به مراسم آیینی صرف اکتفا کرده ام. سفرنامه ای هم از آن سفرم با نام «از این خانه به آن خانه» دارم.

در آنجا این شعر را سرودم:

نشدی در مقام محو مقیم
محنت بادیه خرید به سیم!

گفتم ای دوست پس نکردی حج
رفته ای مکه دیده ای، آمدی باز

در دعای صبحگاهی طلب روزی کنید

ترجمه آیت الله حاج شیخ مجتبی تهرانی (ره)

یکی از موقعیت هایی که در شبانه روز روی دعا تأثیر دارد «ما بین الطلوعین» است؛ یعنی ما بین طلوع فجر و طلوع شمس. از هنگامی که سپیده دم می دمد تا موقعی که خورشید طلوع می کند را بین الطلوعین می گویند.

♦ برکت در صبحگاه

در این رابطه روایات زیادی داریم که من چند روایت را می خوانم و بعد یک مطلب اساسی را مطرح می کنم. روایت اول از پیغمبر اکرم (ص) است که حضرت فرمود: «إِذَا صَلَّيْتُمْ الصُّبْحَ فَافْزَعُوا إِلَى الدُّعَاءِ وَبَاكِرُوا فِي طَلْبِ الْحَوَائِجِ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا». موقعی که نماز صبحتان را خواندید، به دعا کردن رو آورید و از همان صبح به دنبال کسب و کارتان بروید؛ بعد در آخر روایت حضرت این دعا را کردند که: «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا». یعنی از خدا درخواست کردند که خداوند در صبح های زود، به امتش برکت دهد.

♦ دعای صبح سوومندتر از تلاش

صبحگاهی

روایت دوم، باز هم از پیغمبر اکرم (ص) است که ایشان فرمودند: «وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لِدُعَاءِ الرَّجُلِ بَعْدَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ أَنْجَحُ فِي الْحَاجَاتِ مِنَ الضَّارِبِ بِمَالِهِ فِي الْأَرْضِ». یعنی قسم به آن موجودی که جان من پیغمبر، در دست قدرت او است، دعای فرد در «ما بین الطلوعین» در برآوردن حاجات و برطرف کردن نیازها، مؤثرتر است از کسی که به دنبال تجارت می رود و با مال خودش در زمین به دنبال درآمد است. در این روایات نکته هایی وجود دارد که در آخر بحث به آن اشاره خواهیم کرد.

♦ زمان باز بودن درب های آسمان

یک روایت دیگر از امام باقر (ع) است که

حضرت فرمود: «فَعَلَيْكُمْ

بِالدُّعَاءِ فِي السَّحْرِ

إِلَى طُلُوعِ

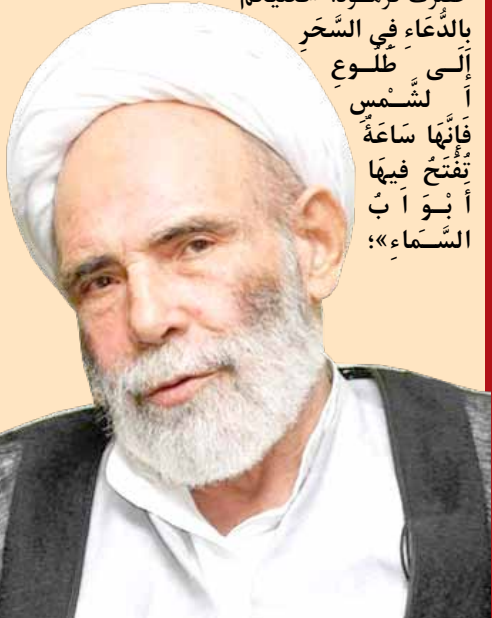
الشَّمْسِ

فَإِنَّهَا سَاعَةٌ

تُنْفَتِحُ فِيهَا

أَبْوَابُ

السَّمَاءِ»؛

در نماز شب؛

مومن باید

فرصت شناسی باشد

ای زائر عزیز! ایام، ایام
 مبارکی است، مکان، مکان
 مبارکی است، در این ایام و در
 این مکان، باید حس و حال ها
 هم مبارک و متناسب با زمان و
 مکان باشد.

مومن باید فرصت را غنیمت بداند، وقت را نباید از دست داد. آن هایی که نماز شب خوان هستند و بوده اند که حتما فرصت را در این شب های بی نظیر از دست نخواهند داد، اما زائرانی که به هر دلیل تاکنون توفیق همراهشان نبوده، از خداوند کریم طلب توفیق کنند و از همین حالا و از همین امشب نماز شب خودشان را آغاز کنند، شاید هم اینجا بشود یک شبه راه هزار ساله را طی کرد، کسی چه می داند، مگر در روایات نداریم که ثواب خواندن هر رکعت نماز در مسجدالنبی و مسجد الحرام ده تا صد هزار برابر است. اگر چه برای زائران عزیزی که تکانی خورده اند، روحانی کاروان در چگونگی خواندن نماز شب یاورشان است با این وجود در اینجا سعی کرده ایم در حد خلاصه نحوه خواندن نماز شب را آموزش دهیم و گریزی نیز به فضیلت های خواندن آن داشته باشیم.

♦ وقت نماز شب

وقت نماز شب، از نصف شب تا فجر صادق (اذان صبح) است و نماز شب در سحر از فضیلت بیشتری برخوردار است و تمام ثلث آخر شب سحر محسوب می شود و بهترین وقت سحر هم نزدیک فجر صادق است و بهتر از این آن است که نماز شب به تفریق خوانده شود چنانچه این سنت پیامبر (ص) بوده است (یعنی پشت سر هم نخواند و با فاصله بخواند)

توصیه: زائران عزیز! شما که حتما فرصت نماز جماعت صبح را در مسجدالنبی و مسجد الحرام از دست نمی دهید، کافی است برنامه خود را به گونه ای تنظیم کنید که نیم تا یک ساعت به نماز جماعت صبح مانده خودتان را به محل برسائید تا از فیض خواندن نماز شب نیز برخوردار شوید.

♦ رکعات نماز شب

رکعات نماز شب، ۱۱ رکعت است که ۸ رکعت آن (۴ نماز دو رکعتی) به نیت نافله شب خوانده می شود که شکل آن مانند نماز صبح است [با این تفاوت که اولاً به نیت نافله شب می خواند و مستحب است و ثانیاً می تواند بلند یا آهسته بخواند] و بعد از آن ۲ رکعت به نیت شفع می خواند و در آخر هم یک رکعت به نام وتر بجای می آورد.

♦ مستحبات نماز شب

مستحب است که در قنوت نماز وتر ۷۰ مرتبه «استغفرالله ربی و اتوب الیه» و برای ۴۰ مؤمن دعا و استغفار کند و ۳۰۰ مرتبه الهی العفو بگوید و هفت مرتبه «اللهم هذا مقام العائذ بك من النار» بخواند. البته اگر بعضی از اینها (۷۰ مرتبه استغفار و یا دعا برای ۴۰ مؤمن و یا ۳۰۰ مرتبه العفو گفتن) را هم بخواند ایرادی ندارد. چنانچه مقداری از نماز شب را خوانده باشد و اذان صبح (طلوع فجر) سر رسد می تواند بقیه نماز شب را هم به نیت اداء بخواند. اگر وقت کم باشد می تواند تنها شفع و وتر را بخواند و اگر کمتر وقت داشته باشد تنها شفع را بخواند.

♦ نماز نافله صبح:

زائران عزیز! نماز نافله صبح دو رکعت و به لحاظ شکلی عین نماز صبح است و البته باید بعد از اذان صبح خوانده شود. وقتی مؤذن بانگ اذان نماز صبح برمی دارد تا شروع نماز صبح ۲۰ دقیقه ای وقت داریم و زائران عزیز ایرانی و غیر ایرانی در این فاصله به نماز می ایستند. توجه داشته باشید که حتما دو رکعت نماز را به نیت نافله صبح بخوانید، بدیهی

زائرانی که
 به هر دلیل
 تاکنون توفیق

همراهشان
 نبوده، از

خداوند کریم
 طلب توفیق

کنند و از
 همین حالا

و از همین
 امشب نماز

شب خودشان
 را آغاز کنند،

شاید هم
 اینجا بشود

یک شبه راه
 هزار ساله را

طی کرد، کسی
 چه می داند

اولین عملی که محاسبه می شود
امام رضا(ع) فرمودند: اولین عملی که از انسان مورد محاسبه و بررسی قرار می گیرد نماز است، چنانچه
صحيح و مقبول واقع شود، بقیه اعمال و عبادات نیز قبول می گردد وگرنه مردود خواهد شد.

آثار زیارت از دیدگاه قرآن و سنت چرا به زیارت می رویم؟

«زیارت» در لغت به معنای «قصد» است و در موردی به کار می رود که فردی از نقطه‌ای به نقطه دیگر، برای دیدار شخصی یا مکانی برود و هدفش از این کار تعظیم و تکریم آن فرد یا آن مکان باشد. گاهی نیز زیارت به جمله‌ها و عباراتی گفته می‌شود که انسان با آن‌ها، با فرد سخن می‌گوید و این اصطلاحی غیر از اصطلاح لغوی است.

حضرت آیت‌الله جعفر سبحانی

♦ حضور در حرم پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

حضور یافتن در حرم حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم، گذشته از این که قدرشناسی از جان‌فشانی‌ها و فداکاری‌های اوست، بیعت با آن حضرت و نشان پایداری بر آرمان‌های او نیز هست. این مطلب از امام هشتم علیه السلام وارد شده که فرمود:

«إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي عُنُقِ أَوْلِيَائِهِ وَ شِيعَتِهِ وَ إِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ زِيَارَةُ قُبُورِهِمْ»

«هر امامی به گردن دوستان و شیعیان خویش پیمانی دارد و زیارت قبور پیشوایان، بخشی از عمل به این پیمان است.»

گویی زائر در زیارت، با پیشوای خویش پیمان می‌بندد که جز راه آنان نپیماید و از راه و رسم دیگری پیروی نکند و با رهبر خویش اینگونه گفت و گو می‌کند:

«ای پیامبر خدا، اگر انصار در «عقبه دوم» با تو بیعت کردند تا از حریم رسالت دفاع کنند

شده که به حضور پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برسند و از او درخواست آموزش کنند و پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم هم در حق آنان دعا نمایند. در این صورت خداوند گناهان آنان را می‌بخشد:

(وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَعْفَرُوا اللَّهَ وَ اسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا).

«اگر آنان که بر خویش ستم کرده‌اند نزد تو می‌آمدند و از خدا آموزش می‌خواستند و پیامبر نیز برای آنان آموزش می‌خواست، خدا را توبه پذیر و مهربان می‌یافتند.»

این آیه هر چند در آغاز نظر، مربوط به دوران حیات پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم است، ولی با توجه به این که پیامبر شهیدان بهتر از شهیدان، زنده است و پیام‌های زائران را می‌شنود و پاسخ درود

و یا گروهی از مهاجر و انصار در «حدیبیه» با تو دست بیعت دادند که به حمایت از دین خدا بپردازند، من نیز ای شفیع امت، با حضور در حرم تو و تماس با تربت پاک تو، با تو پیمان می‌بندم که پاسدار آرمان‌های تو باشم. گرد شرک و گناه نگردم و از تو می‌خواهم که برایم از درگاه الهی طلب آموزش کنی. اگر گردشگران عالم برای دیدار آثار باستانی و مناظر زیبا، رنج سفر بر خود هموار می‌کنند؛ من با دویدن در بیابان و خفتن در کنار خار مغیلان، خواهان زیارت مرقد تو هستم. از آن‌جا که دستم به تو نمی‌رسد، تربت تو را می‌بویم و می‌بوسم.

♦ طلب آموزش از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم

در قرآن مجید به گنهکاران دستور داده

امنیت سفر

طبق ماده ۳۶ کنوانسیون وین که از قوانین بین‌المللی است، هر فردی که در کشور دیگری بازدید شود باید با حضور نماینده رسمی کشور متبوع خودش در کشور میهمان مورد بازجوئی قرار گیرد. در صورت آشنایی و تسلط به زبان عربی و انگلیسی دوباره توصیه می‌شود حضور نماینده ایرانی را درخواست کنید چرا که آنان علاوه بر تسلط بر زبان بر امور جاری و پیگیری‌ها و ... نیز واقفانند.

ملاحظات حرم

با توجه به حساسیت پلیس و نیروهای تبلیغی سعودی، از به همراه داشتن انواع روزنامه، نشریه، بولتن، اطلاعیه، سی دی، کتاب و ... در محوطه حرمین شریفین یا هنگام عبور از مسجدالنبی و مسجد الحرام که بعضاً باعث دستگیری زائرین شده، جدا خوداری کنید. با توجه به اینکه عده‌ای بلند کردن کفش به طرف کسی را بدترین توهین قلمداد می‌کنند، دقت کنید اگر کفش‌های خود را حتما در کیسه‌ها مخصوص قرار دهید.

توصیه‌ها

Z A E R N E W S . I R

زائر گرامی! با مطالعه و به کارگیری توصیه‌های مربوط به راهنمای سفر، ضمن کاهش آسیب‌ها و خطرات احتمالی، فرصت استفاده هر چه بهتر از معنویت و ترقی و تعالی روحی را برای خود و همراهانتان فراهم آورید چه بسا در مواردی، کم توجهی یک زائر به این توصیه‌ها می‌تواند شیرینی این سفر معنوی را به کام همه تلخ کند.

فرستندگان را نیز می گوید؛ می تواند برای زائران مرقد خویش طلب مغفرت کند. شگفتا! همین آیه، هم اکنون که مرقد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم در اختیار افراد بی مهر و یا کم مهر قرار گرفته، بالای مرقد او نوشته شده است.

♦ زیارت قبور و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

نه تنها پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به طور شفاهی، یاران را به زیارت قبور می خواند، بلکه خود نیز به زیارت آنان می رفت. مسلم در صحیح خود نقل می کند: عایشه - همسر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم - می گوید: پیامبر در آخرین بخش شب، خانه را به قصد زیارت بقیع ترک می کرد و آنگاه وارد این سرزمین می شد و با آرمیدگان در دل خاک اینگونه سخن می گفت:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارِ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَأَتَاكُمْ مَا تُوْعَدُونَ عَدَا مُؤَجِّلُونَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَأَهْلِ بَقِيْعِ الْعَرَقِدِ».

«درود بر شما ای ساکنان خانه افراد با ایمان! آن چه که به وقوع آن در آینده وعده داده می شدید، سراغ شما آمد (و شما میان مرگ و روز رستاخیز به سر می برید). ما نیز به شما خواهیم پیوست. پروردگارا! اهل بقیع غرقد را ببامرز!»

نه تنها خود پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به زیارت آن ها می شنافت، حتی همسرش را نیز آموزش داد که آن ها را اینگونه زیارت کند:

«السَّلَامُ عَلٰی أَهْلِ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ وَيَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَفِدِّمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَخْرِينَ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ».

«درود بر ساکنان مؤمن و مسلمان این سرزمین! خداوند همه مؤمنان را؛ چه آن ها که در گذشته اند و چه آن ها که خواهند مرد، رحمت کند. ما نیز به خواست خدا به شما خواهیم پیوست.»

♦ حفظ آثار صالحان در سایه زیارت قبور

آثار سازنده زیارت قبور، به ویژه زیارت قبور عالمان و شهیدان و اولیای الهی و پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله و سلم در گرو حفظ قبور آنان است. زیارت، سبب بازسازی این قبور و صیانت آنهاست و روشن است اگر امت اسلامی پیوند خود را با این مرقد متبرکه قطع کند؛ با گذشت زمان، این مراکز به دست فراموشی سپرده می شوند و اثری از آن ها باقی نمی ماند و در نتیجه دو خسارت بزرگ متوجه امت اسلامی می شود:

۱. آثار سازنده ای که در زیارت این مراکز بوده، از دست می رود.
۲. مسائل صدر اسلام و سیره و تاریخ اولیای دین به تدریج فراموش می شود و نسل های آینده با دیده شک و تردید به اصل حادثه می نگرند؛ زیرا زیارت قبور آن ها مایه تجدید خاطره ها بود و در صورت تحریم این اعمال، با گذشت زمان به دست فراموشی سپرده شده و نوشته ها نیز

جایگزین مشاهده ها نمی شوند و به تبع آن دیگر مسائل مربوط به اسلام نیز به همین سرنوشت دچار خواهند شد و شک و تردید نسبت به خود آیین پیامبر خاتم (ص) و شخص شخصیت او و برنامه های راه پیدا کرده و با گذشت زمان اعتقادات کم رنگ می شود؛ همچنان که جریان درباره حضرت مسیح علیه السلام از این قرار بوده است.

از خود حضرت مسیح و یاران او و کتابش اثر ملموسی بر جای نمانده و نسل حاضر که با محسوسات سر و کار دارد، نسبت به اصل وجود مسیح و آیین او، با دیده تردید می نگرد و چه بسا احتمال می دهد که این آیین، ساخته و پرداخته مورخان و داستان سرایان باشد. چنان که سرگذشت لیلی و مجنون و شیرین و فرهاد به همین سرنوشت مبتلا شده است. به خاطر این آرمان است که قرآن مجید دستور می دهد خانه هایی که در آن جا صبح گاهان و عصر گاهان، تسبیح خدا گفته می شود مورد احترام و بزرگداشت قرار گیرد:

«فِي بُيُوتِ الَّذِينَ نُرْفَعُ عَنْ يَدِكَ فِيهَا اسْمُهُ يَسْبَحُ لَهُ فِيهَا بِالْعَدْوِ وَالْإِصَالِ * رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ» (نور ۳۷ - ۳۶)

«[این چراغ پرفروغ] در خانه هایی قرار دارد که خداوند اذن فرموده، دیوارهای آن را بالا برند [تا از دستبرد شیاطین و هوسبازان در امان باشد]؛ خانه هایی که نام خدا در آن ها برده می شود و صبح و شام در آن ها

- گویی
- زائر در
- زیارت، با
- پیشوای
- خویش
- پیمان
- می بندد
- که جز
- راه آنان
- نپیماید
- و از راه
- و رسم
- دیگری
- پیروی
- نکند.

برنداشتن اشیاء

از برداشتن هرگونه اموال بلاصاحب پرهیز کنید. زیرا این اقدام طبق قوانین و مقررات جاری عربستان جرم و دزدی تلقی شده و فرد به اتهام سرقت دستگیر و به حبس محکوم می شود.

از داد زدن و دویدن درمسجد النبی و مسجدالحرام خودداری کنید

توصیه پزشکان

در صورت ابتلا به بیماری، برای بهبودی سریعتر: از خوردن غذاهای ادویه دار و چرب پرهیزید.

به توصیه های پزشک کاروان خود عمل کرده و از درخواست یا مصرف خودسرانه دارو پرهیز کنید. از قاشق، لیوان و ظروف مشترک استفاده نکنید.

در صورت بروز تب، سرفه و گلو درد به پزشک کاروان مراجعه کنید.

اهمیت سفر

حتماً هنگام بازداشت از طریق سایر زائران ایرانی یا خودتان مراتب را به اطلاع مدیر یا معاون کاروان برسانید. از امضا هرگونه برگه ای که از محتوی آن علم ندارید خودداری و درخواست کنید نماینده سازمان حج یا نماینده کنسولگری ایران حضور پیدا کنید. از هرگونه بحث اضافی یا درگیری فیزیکی با مأموران اکیداً خودداری کرده و در محیط بازداشت به کسی اعتماد نکنید.

دو اطلاعیه مهم شورای استفتائات بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره

شورای استفتاء بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره با صدور دو اطلاعیه از روحانیون و مدیران کاروان ها خواست به موارد مندرج در آن توجه کنند. به گزارش زائر این دو اطلاعیه درباره شناخت حد ترخص شهر مدینه و ممنوعیت شرعی خروج زائران از شهر پس از اعمال عمره تمتع است. متن اطلاعیه حد ترخص شهر مدینه به این شرح است:

اطلاعیه اول

که مسافر است و اهل مدینه نیست نمی تواند در آنجا نماز را کامل بخواند.

۲- هر دو مکان در فاصله کمتر از مسافت شرعی است.

۳- فرودگاه مدینه خارج ترخص است و نماز زائران در بدو ورود که هنوز به شهر نرسیده اند قصر (شکسته) است هر چند قصد ماندن ده روز در مدینه را داشته باشند.

۴- چون راه های وصول به مسجد شجره متعدد است چنانچه از طریق قبا به مسجد شجره میروند در این صورت به جهت توسعه شهر و نزدیک شدن خانه های مردم به منطقه ذوالحلیفه، مسجد شجره خارج حد ترخص نیست و بر فرض آنکه زائر با قصد ده روز نماز را در مدینه تمام می خوانده و از این راه به مسجد شجره برود در آنجا نیز نمازش تمام است، ولی اگر از دو راه دیگر (طریق قدیم و تبوک) می رود نمازش قصر است.

اطلاعیه دوم

و عمره قبلی برای انجام حج کفایت نمی کند و برای احرام باید به میقات برود و احرام از ادنی الحل مثل تنعیم کافی نیست و چنانچه نایب در حج باشد و به میقات نرود نیابت او نیز اشکال پیدا می کند لذا از بردن زائران پس از اعمال عمره تمتع به اماکن خارج از شهر مثل عرفات و مشعر و منی و... پرهیز کنند تا در اعمال آنها از این جهت مشکلی پیش نیاید.

مناسک حج با ویرایش و استفتائات جدید منتشر شد

مناسکی جامع هستند که بر اساس آن بتوانند با سهولت از جدیدترین فتاوی مراجع عظام تقلید مطلع شوند، و به زائرین منتقل کنند؛ و از سوی دیگر لازم است در هر سال کتاب مناسک محشی حج مورد بازنگری قرار گیرد تا نواقص چاپ های پیشین برطرف و تغییرات فتاوی مراجع و مسائل مستحدثه در آن طرح گردد؛ تهیه و تنظیم این مناسک با حواشی مراجع بزرگوار تقلید، از سوی بعثه رهبری معظم انقلاب، گامی بزرگ در جهت آگاهی و آموزش مناسک حج همراه با جدیدترین فتاوی مراجع و مسائل مستحدثه محسوب می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم
از آنجا که شناخت حد ترخص شهرها برای مسافر نقش تعیین کننده در شناخت وظیفه شرعی نسبت به نماز و روزه وی دارد و چندی است نسبت به دو مکان بیرون مدینه منوره که محل ورود زائران به شهر و خروج آنهاست (یعنی فرودگاه و مسجد شجره) سوال های بسیاری از سوی زائران محترم مطرح می گردد. لذا در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۲۹ مصادف با ۱۴ ذی القعدة الحرام ۱۴۳۴ امضاء کنندگان ذیل در این دو محل حضور یافتند و با مشاهده مکان ها از نزدیک و پرس و جو از اهالی محل و در نظر گرفتن فاصله آنها به آخرین خانه های مسکونی مدینه الرسول صلی الله علیه و آله و سلم و ملاک های شرعی تعیین حد ترخص به این نتیجه رسیدند که:

۱- این دو مکان هنوز متصل به شهر و جزو آن نیست لذا جزو اماکن تخیر محسوب نمی شود و کسی

بسم الله الرحمن الرحيم
از آنجا که خروج از شهر مکه پس از اتمام اعمال عمره تمتع و پیش از احرام حج به فتاوی برخی از مراجع معظم تقلید جایز نیست مگر در صورت ضرورت و در این فرض نیز باید محرم شود به احرام حج و به فتاوی برخی چنانچه از مکه خارج و در ماه بعد از انجام عمره تمتع قصد ورود داشته باشد باید عمره تمتع را دوباره بجا آورد

ویرایش جدید کتاب مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید و استفتائات جدید از سوی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت منتشر شد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی حج، ویرایش جدید کتاب مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید و استفتائات جدید از سوی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت منتشر شد. از آنجا که روحانیون کاروان ها که وظیفه خطیر ارشاد زائران به مسائل شرعی را بر عهده دارند نیازمند

مستحب است که پیش از محرم شدن در میقات یا پیش از رسیدن به میقات مثلا در مدینه غسل کند و گفته شده که احوط آن است که این غسل را ترک نکند.

استحباب احرام بعد از نماز

مستحب است بعد از نماز ظهر یا بعد از هر نماز واجب دیگر یا بعد از دو رکعت نماز مستحبی محرم شود و در برخی احادیث آمده که پیش از احرام شش رکعت نماز مستحب است و فضیلت بیشتری دارد.

ملاک استطاعت در حج

۱- ملاک استطاعت برای حج توانایی اداء آن به نحو متعارف بین مردم است و اگر کسی اعتقاد دارد که به این نحو استطاعت ندارد لکن احتمال می دهد که اگر تحقیق و تلاش کند بتواند راهی بیابد که با وضع مالی فعلی اش مستطیع از انجام حج شود واجب نیست تحقیق نماید. ولی اگر شک در استطاعت داشته باشد و بخواهد بداند که آیا مستطیع شده یا خیر ظاهرا واجب است وضعیت مالی خود را بررسی کند.

۲- کسانی که با رسیدن به میقات متمکن از حج می شوند مانند خدمه کاروان ها اگر سایر شرایط استطاعت از قبیل مخارج عائله و ضروریات زندگی و چیزهای دیگر که در معیشت مناسب شان خود به آنها نیاز دارند و رجوع به کفایت داشته باشند حج بر آنان واجب است و از حجة الاسلام کفایت می کند و در غیر این صورت حج آنان مستحبی خواهد بود. و در صورتی که بعدا مستطیع شوند واجب است حجة الاسلام را بجا آورند.

وظیفه ورثه نسبت به حج میت

هرگاه ورثه یا وصی بدانند که حج بر میت مستقر شده و در اداء آن شک داشته باشند و میت هم وصیت نکرده باشد چیزی بر آنان واجب نیست.

مسجد جبل أحد (الفَسْح)

پیامبر(ص) نماز ظهر و عصر روز نبرد أحد را در این مکان، که به کوه چسبیده بود، اقامه کردند. چون صحابه از فرط خستگی به صورت راحت و با فاصله به نماز می ایستادند و فضا را برای دیگر مسلمانان باز نمی کردند، آیه فَسْح، در سوره مجادله نازل شد که خداوند از مسلمانان می خواست جا را برای دیگران، جهت اقامه نماز باز کنند، لذا از آن هنگام مسلمانان در صفوف خود، به صورتی بسیار به هم چسبیده و مترکم نماز گزارند و این امر برای گروه های اهل سنت مرسوم و معمول شده است.

بعدها به یاد آن واقعه، مسجدی ساختند که به مسجد الفسح یا مسجد جبل احد معروف شد. مکان آن، که اکنون جز نیم دیواره ای مخروبه از آن باقی نمانده، در دامنه کوه احد، کنار منازل مسکونی پایه کوه، و نزدیک غاری است که پیامبر (صلی الله علیه وآله) را برای مداوی جراحت خود در آن پنهان ساختند.

مسجد الاستراحة (محل استراحت)

پیامبر (ص) هنگام بازگشت از نبرد أحد، در میان راه، از سختی و رنجی که جنگ و راه طولانی بر ایشان عارض ساخته بود، در مکانی به استراحت نشستند. در آن مکان مسجدی ساختند که می توان از شارع سید الشهدا (راه قدیمی احد)، که اکنون از زیرگذر تقاطع شارع فیصل می گذرد، به آن راه یافت. پس از حدود دو کیلومتر از ابتدای تقاطع یاد شده این مسجد در کنار خیابان قرار دارد و بنای آن در دوران اخیر (۱۴۱۱ق.) بازسازی شده و مسجد بزرگ تری به مساحت ۵۰۰ متر به جای آن قرار گرفته است. امروزه در این مکان نماز جماعت برپا می شود و رونق دارد. گفتنی است اینجا موقعیت خاص استراتژیکی داشته و خندق معروف از شمال حبل سلم آغاز شده و از کنار محله بنوحارثه می گذشته است.

آغاز طرح های تخفیفی تلفن همراه از امروز

یکی از اپراتورهای تلفن همراه با اعلام اینکه طرح های تخفیفی برای حجاج از اول مهر آغاز می شود اطمینان داد که مشکلی در ارتباطات حجاج وجود ندارد.

به گزارش فارس، در مراسم حج امسال دو اپراتور سراسری تلفن همراه کشور، خدمات رومینگ را به مشترکان ارائه می کنند.

اپراتور همراه اول درباره ارتباطات تلفنی حجاج می گوید: از آنجا که خدمات ارتباطی اپراتورهای ایرانی در عربستان از طریق رومینگ ارائه می شود، هیچ اپراتور ایرانی در زمان حج برای خود شبکه اختصاصی ندارد و از شبکه های ارتباطی اپراتورهای عربستان بهره می گیرد.

بنابراین در ایام حج، اپراتورهای ایرانی و اپراتورهای عربستان از یک شبکه مشترک استفاده می کنند و در نتیجه شرایط شبکه برای تمام اپراتورهای عربی و ایرانی یکسان خواهد بود که اختلال در تمام اپراتورها در زمان شلوغی شبکه ناشی از حجم ترافیک حجاج در عربستان موبد این امر است.

محافل و مراسم انس و معرفت در مدینه منوره - حج ۱۴۳۴

ایام هفته و تاریخ	زمان برگزاری	محل برگزاری - نام مدیر و ...	سخنران	قاری	مداح
۲شنبه ۱۷ ذی قعدة	۱۱ الی ۱۰	الیاس الذهبی - علیزاده گلریزی ۰۵۳۸۹۹۸۲۷۰	حاج آقا راشد یزدی	پور کویر	علیان
	۱۷ الی ۱۶:۳۰	منازل الاصواف - مجردی ۰۵۳۸۹۹۷۲۲۴	حاج آقا راشد یزدی	حاج آقا محمدی	رمضان پور
	۲۲ الی ۲۲	موده الواحد بیگی ۰۵۳۸۹۹۷۴۶۶	حاج آقا راشد یزدی	حاج آقا محمدی	رمضان پور
۳شنبه ۱۸ ذی قعدة	۱۱ الی ۱۰	دارالرحمة - رحمانی ۰۵۳۸۹۹۷۱۱۰	حاج آقا راشد یزدی	شوکاوی	مطیعی
	۲۲:۳۰ الی ۲۱:۳۰	الزهراء الخیر - عربستانی ۰۵۳۸۹۹۷۲۰۲	حاج آقا راشد یزدی	حاج آقا محمدی	رمضان پور

نشانی بعثه های مراجع عظام تقلید (دامت برکاتهم) در مدینه منوره (حج تمتع ۱۳۹۲)

حضرت آیت الله جوادی آملی جنب محرم هتل دارالرحمة ۰۵۹۵۹۷۵۳۷۶ - ۰۵۹۵۹۷۶۲۸۷	حضرت آیت الله شبیری زنجانی العزبات، پشت مسجد بلال، جنب مجموعه تعاون ۰۵۴۳۱۳۷۷۶۴ - ۰۵۶۹۷۰۱۵۲ - ۸۲۴۲۰۴۲
حضرت آیت الله حائری العزبات، شرق مسجد بلال مقابل ساختمان ابوحمدون - ۰۵۶۳۷۶۷۰۶۸ - ۰۵۴۵۴۰۱۰۲	حضرت آیت الله صافی گلپایگانی العزبات، پشت مسجد بلال - ۰۵۴۲۰۴۴۷۱۵
حضرت آیت الله حکیم العزبات، شرق مسجد بلال ۰۵۳۵۵۲۸۹۶۶ - ۰۵۰۳۸۰۲۴۹۹ - ۰۵۳۰۹۳۲۵۰۳	حضرت آیت الله فیاض العزبات، شرق مسجد بلال عمارت سالم راشد ۰۵۴۵۷۳۶۸۴۷
حضرت آیت الله سبحانی العزبات، جنب مجموعه تعاون، طبقه همکف ۰۵۸۳۴۰۲۱۴۹	حضرت آیت الله مکارم شیرازی باب العوالی شارع علی ابن ابیطالب(ع)، روبروی بعثه مقام معظم رهبری ۰۵۰۳۴۰۷۵۵۶ - ۰۵۰۰۸۸۱۲۴۶ - ۸۲۸۷۱۲۶
حضرت آیت الله سیستانی العزبات، شرق مسجد بلال، منزل حسن مسلم الزیر ۰۵۵۳۷۰۳۱۱۷ - ۸۲۴۶۷۳۹	حضرت آیت الله موسوی اردبیلی باب العوالی شارع علی ابن ابیطالب(ع)، روبروی بعثه مقام معظم رهبری ۰۵۳۱۹۷۱۱۰۷ - ۰۵۶۸۱۴۱۶۴۴
حضرت آیت الله شاهرودی العزبات، جنب جوهره العزبات، ساختمان سبطی صالح ۰۵۳۲۸۲۲۲۳۵	حضرت آیت الله نوری همدانی العزبات، شرق مسجد بلال، منزل ابوسامی ۰۵۴۳۲۱۸۵۴۷
حضرت آیت الله وحید خراسانی العزبات، پشت مسجد بلال ۰۵۰۷۶۵۸۶۰۳ - ۰۵۰۷۶۵۸۰۱۶ - ۰۵۰۸۱۷۹۱۵۴ - ۰۵۰۸۱۷۹۰۸۵	

نیروگاه بوشهر امروز به ایران تحویل داده می‌شود

مراسم امضای پروتکل تحویل موقت نیروگاه اتمی بوشهر قرار است امروز در محل نیروگاه بوشهر با حضور علی‌اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی و وزیر نیرو و رئیس شرکت روسی پیمانکار نیروگاه بوشهر و دیگر مقامات کشورمان برگزار شود.

افزایش صادرات اروپا و هند به ایران

پایگاه خبری کمسیون اروپا از افزایش ۳.۵ برابری صادرات داروی اتحادیه اروپا به ایران در نیمه نخست ۲۰۱۳ خبر داد. بلژیک، آلمان، قبرس، اسپانیا و فرانسه از مهمترین صادرکنندگان دارو به ایران بودند. رئیس بزرگترین شرکت فرآوری کنجاله سویای هند نیز ایران را از خریداران عمده کنجاله سویای این کشور معرفی کرد.

اولین سهمیه بنزین پائیز و اریز گردید

همزمان با فصل بازگشایی مدارس نخستین سهمیه بنزین نیمه یارانه‌ای پائیز دیشب به کارت‌های هوشمند سوخت و اریز شد.

برای مهر ماه امسال هر لیتر بنزین نیمه یارانه‌ای با قیمت ۴۰۰ تومان و بنزین آزاد با نرخ ۷۰۰ تومان عرضه می‌شود.

در اولین ماه فصل پائیز سهمیه بنزین آزاد خودروهای شخصی بدون محدودیتی، در صورت اتمام سهمیه بنزین نیمه یارانه‌ای ۴۰۰ تومانی خودروها از طریق کارت هوشمند سوخت خودرو قابل برداشت است. علیرضا ضیغمی معاون فعلی وزیر نفت پیشتر افزایش قیمت بنزین را فعلاً منتفی اعلام کرده بود.

کسب دو مدال طلا توسط کشتی‌گیران ایران

امیر علی اکبری کشتی‌گیر وزن ۱۲۰ کیلوگرم و طالب نعمت‌پور کشتی‌گیر وزن ۸۴ کیلوگرم تیم ملی کشتی‌فرنگی ایران مدال طلای مسابقه‌های کشتی‌فرنگی قهرمانی سال ۲۰۱۳ بزرگسالان جهان در شهر بوداپست مجارستان را برای کشورمان به ارمغان آوردند.

کاهش قیمت دارو

سیدحسین قاضی‌زاده هاشمی وزیر بهداشت گفت: برای کاهش قیمت دارو، تفاهم‌نامه‌ای با بیمه‌ها منعقد شده و هیاتی از سوی وزارت بهداشت برای نظارت بر حسن اجرای تفاهم‌نامه مشخص شده است.

جزئیات جدید ملاقات‌های رئیس‌جمهور در نیویورک

روحانی: آماده مذاکره با غرب هستیم اما بدون پیش شرط

مجمع عمومی سازمان ملل و کنفرانس مطبوعاتی با خبرنگاران و رسانه‌ها در روز آخر از دیگر برنامه‌های سفر رئیس‌جمهور به نیویورک است.

رئیس‌جمهور: آماده مذاکره با غرب هستیم اما بدون پیش‌شرط. رئیس‌جمهور گفت: دشمنان این سرزمین در بازخوانی هشت سال دفاع مقدس بدانند که ملت ایران و نیروهای مسلح این سرزمین اهل جنگ و تجاوز و حمله به سرزمین دیگران نیستند.

حسن روحانی در مراسم رژه نیروهای مسلح که به مناسبت هفته دفاع مقدس برگزار شد با اشاره به اینکه ملت ایران آماده مذاکره با غرب و سخن گفتن است البته به شرط آنکه پیش‌شرطی نباشد، تصریح کرد: مذاکره باید از موضع برابر با احترام متقابل همراه باشد و در فکر منافع خود نباشند بلکه منافع متقابل مطرح باشد و همه حقوق حقه مردم ایران از جمله حقوق هسته‌ای و غنی‌سازی در خاک این کشور در چارچوب مقررات بین‌المللی رایبند.

حجت الاسلام والمسلمین حسن روحانی رئیس‌جمهور روز گذشته، در آستانه سفر به نیویورک برای شرکت در اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل متحد، با حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار کرد. در این دیدار مقام معظم رهبری برای رئیس‌جمهور آرزوی موفقیت کردند.

شرکت در مراسم افتتاحیه مجمع عمومی سازمان ملل، دیدار با رؤسای جمهور فرانسه و اتریش، وزیر خارجه آلمان و مصاحبه با شبکه‌های تلویزیونی از برنامه‌های رئیس‌جمهور در نیویورک خواهد بود.

روحانی همچنین با رؤسای جمهور تونس و لبنان و دبیرکل سازمان همکاری‌های اسلامی دیدار خواهد کرد.

ملاقات با دبیرکل سازمان ملل، رئیس‌جمهور ترکیه و معاون نخست‌وزیر عراق و ملاقات با نخست‌وزیر ایتالیا از دیگر برنامه‌های رئیس‌جمهور در جریان این سفر است.

حضور و سخنرانی در افتتاحیه نشست وزرای کشورهای عضو جنبش عدم تعهد (نم)، سخنرانی در

ثابت ماندن قیمت مسکن مهر

عباس آخوندی وزیر راه و شهرسازی درباره نتیجه بررسی علت علت تصادف دو اتوبوس در محور قم - تهران، گفت: علت حادثه را پلیس اعلام کرده بود و ما با همکاری بقیه دستگاه‌ها برنامه‌ای ترتیب دادیم تا از تکرار وقوع این قبیل حوادث جلوگیری کنیم و بتوانیم نحوه امداد رسانی را بهبود بخشیم.

وی با رد ادامه ساخت مسکن مهر از سوی دولت، گفت: در مورد قیمت‌های مسکن مهر اصلاً تجدید نظر انجام نگرفته است.

پرورنده حذف صفرها بایگانی شد

مهر نوشت: دولت یازدهم ارزش گذاری پول ملی را یکی از برنامه‌های خود اعلام کرده اما مشخص نیست که اجرای این طرح با حذف پول ملی خواهد بود؟ اخیراً نیز با کاهش ارزش دلار در بازار داخلی، قدرت پول ملی افزایش یافت و در حقیقت ارزش پول ملی کشور بالا رفته است و شاید با ادامه این روند، برنامه حذف صفرها از پول ملی برای چند سال آینده به بایگانی برود.

ائتلاف جوانان فلسطین اعلام کرد

جمعه آینده روز انتفاضه مسجدالاقصی

روزنامه الاهرام مصر نوشت: ائتلاف جوانان فلسطین در سیزدهمین سالگرد انتفاضه مسجدالاقصی خواستار افزایش مقاومت علیه رژیم صهیونیستی شده و روز جمعه آینده را روز پیروزی مسجدالاقصی و متوقف کردن یهودی سازی قدس و دیگر مناطق فلسطینی اعلام کرد.

روزنامه مصری الیوم السابع، به نقل از موسسه اوقاف و میراث فرهنگی الاقصی اعلام کرد، حدود ۱۷۷ تن از شهرک نشینان تندروی یهودی صبح امروز (یکشنبه) به مسجد الاقصی یورش بردند. این موسسه در بیانیه‌ای تاکید کرد: صدها تن از نمازگزاران، دانشجویان و دانش آموزان شهر اشغالی قدس به رغم حضور نیروهای امنیتی با سردادن شعارهایی، یورش شهرک نشینان تندرو و هتک حرمت مسجدالاقصی را محکوم کردند.

این موسسه اعلام کرد: چهار گروه از شهرک نشینان تندرو به همراه چند تن از خاخام‌های یهودی از درهای غربی مسجدالاقصی وارد شده و در اطراف مسجد به ویژه سمت شرقی آن تجمع کردند.

دبیر شورای عالی امنیت ملی:

افق روشن است، پیروزی از آن ماست

دبیر شورای عالی امنیت ملی در یادداشتی به مناسبت هفته دفاع مقدس با بیان این که تحریم و فشار اقتصادی در حقیقت در امتداد همان توپ‌هاست و شلیکی است که امروز از همان جبهه مقابل ما را هدف گرفته است؛ جبهه‌ای که با آرایش نوین در برابر ما صف کشیده است، تصریح کرد: این یعنی باز هم جنگ، باز هم «الخير فی ما وقع» و در نهایت باز هم پیروزی که رهبر عزیزمان فرمودند: «افق روشن است»

طرح تشکیل وزارت میراث فرهنگی و گردشگری

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی دیروز مجلس یک فوریت طرح تشکیل وزارت میراث فرهنگی و گردشگری را مورد بررسی قرار دادند اما در نهایت با بررسی فوری آن مخالفت کردند و این طرح به صورت عادی در دستور کار مجلس قرار گرفت.

تعدادی از نمایندگان مجلس ذیل دلایل توجیهی ارائه این طرح نوشته اند: «بر اساس سند چشم‌انداز در افق ۱۴۰۴ ایران باید با توجه به جایگاه خود درآمد مناسبی داشته باشد، متأسفانه به جهت اینکه سازمان میراث فرهنگی و گردشگری پاسخگو نمی‌باشد، این جایگاه همچنان رشدی نداشته و درآمد از این صنعت همچنان اندک است و آثار تاریخی کشور نیز در همه استان‌ها در حال از بین رفتن است.»

دستاورد تازه در خلیج فارس

سبقت نفتی ایران از کشورهای عربی و پایان انحصار نفتی فرانسوی‌ها

ایران با پایان دادن به انحصار یک شرکت فرانسوی، ساخت و بازسازی یکی از پیچیده‌ترین خط لوله انتقال نفت جهان در خلیج فارس را انجام داده که این پروژه علاوه بر دستاوردهای ارزی منجر به افزایش مجدد تولید نفت از میدان مشترک با عمانی‌ها شد.

در حال حاضر ایران با استخراج روزانه بیش از ۲۰ هزار بشکه نفت از میدان مشترک هنگام از شریک عمانی خود جلو افتاده و پیش بینی می‌شود در صورت تکمیل چاه‌های جدید توسعه‌ای ظرفیت برداشت نفت از این میدان مشترک در سال جاری تا مرز ۳۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد.

با وجود عقب ماندگی ایران در توسعه تمامی برخی میادین مشترک نفت و گاز با توسعه میدان مشترک نفتی هنگام، هم اکنون بیش از دو برابر عمان، طلای سیاه از این میدان مشترک استخراج می‌کند.

همزمان با جلوگیری نفتی ایران از عمان، اخیراً با اجرای یک پروژه فراساحلی صنعت نفت ایران به انحصار یک شرکت فرانسوی در بازسازی خطوط لوله انتقال نفت زیر دریایی در خلیج فارس پایان داده است.

ایران

- ♦ موج کاهش تحریم به بازار رسید
- ♦ استقبال کاخ سفید از سفر روحانی به نیویورک
- ♦ وزیر بهداشت: وزرا برای حل مشکل دارو پیشقدم شده اند

کیهان

- ♦ پیام‌واشنگتن به تل‌آویو، مطمئن باشید به ایران امتیاز نمی‌دهیم
- ♦ سازمان بورس در یک روز ۴ رکورد زد

اعتماد

- ♦ جهان در انتظار اتفاق نیویورک

جمهوری اسلامی

- ♦ سرپرست وزارت آموزش و پرورش در گفت‌وگوی اختصاصی با روزنامه جمهوری اسلامی مطرح کرد: توانمندسازی نیروی انسانی و مفاهیم مشترک مهمترین هدف من در آموزش و پرورش خواهد بود

اطلاعات

- ♦ کاهش شدید بهای طلا و ارز
- ♦ موافقت حزب‌الله با واگذاری امنیت جنوب بیروت به دولت لبنان

افکار

- ♦ نیویورک در انتظار اعتدال

بهار

- ♦ بازار؛ زیر سایه دیپلماسی تدبیر

تهران امروز

- ♦ سقوط بزرگ قیمت‌ها در بازار طلا و ارز

جام جم

- ♦ کاهش قیمت‌ها در سایه تحولات سیاسی

جوان

- ♦ نهادهای انقلابی در بیانیه‌هایی از رئیس‌جمهور خواستند صلابت ایران را در مقابل آمریکا در سفر به نیویورک حفظ کند

رسالت

- ♦ با حضور رئیس مجلس شورای اسلامی، پیشرفته‌ترین مرکز پزشکی هسته‌ای خاورمیانه به بهره‌برداری رسید

وبلاگ نامه

امسال به لطف الهی به ضیافتی بس عظیم دعوت شده ای واز هم اکنون با پای دل عاشقانه به سوی محبوب رفته ای، حال که قرار است با لباس بندگی او عاری از هر تعلق و تفاخری مُحرم شوی تا مُحرم او شوی و همراه خیل عظیم پروانه‌های عاشق بدور شمع خانه یار طواف عشق را آغاز کنی.

مدیر کاروان حج ۱۹۳۴۰
شهرستان خواف

شاهد

شهید کریم گلدوزی در وصیت نامه اش نوشته است:
مکتبی که شهادت دارد اسارت ندارد. به خانواده های معظم شهدا و ایثارگران سرزده و از آنها دلجویی کنید. مساجد را خالی نگذارید و در مراسم عبادی- سیاسی نماز جمعه فعالانه شرکت نمایید. ای جوانان برومند هوشیار باشید و امام و رهبری را تنها نگذارید و برای حفظ اسلام و قرآن به یاری برادران مسلمان خود بشتابید.

ارتباط با زائر

اینجا، فضایی است که برای انعکاس دلنوشته ها، خاطرات، تجربیات و عکس های دیدنی زائران از سفر حج اختصاص یافته است. می توانید مطالب خود را از طریق پیامک و یا از طریق پست الکترونیک نشریه برای ما ارسال کنید.

مدینه - باب العوالی شارع علی بن ابیطالب (ع)
هتل قصر الذخیل

مکه - عزیزیه شمالی جنب مرکز
التصالات السعودیه - هتل دارهادی

zaernews@gmail.com

www.hajj.ir/245 (نشریه زائر)

www.hajj.ir (پایگاه اطلاع رسانی حج)

+966 537 367 545

حرف آخر

به سوی کعبه

و اکنون لحظه تشریف نزدیک است، و وعده گاه معشوق در پیش. دلهای مشتاق، آرام و قرار ندارد و تو گویی همچون طایری قدسی، می خواهی از قفس تنگ سینه پر بشکشد، و خود را به بحر معلق آسمان آبی، بسپارد و غرقه در جذبه های روحانی محبت یار، خود را به حرم دوست برساند. و ارواح مشتاق، تو گویی تاب هماهنگی و هم قدمی با تنهای سنگین دنیایی را ندارند و پیشاپیش بدنها، خود را به حریم وصل رسانده اند و به حضرت اقدس او تعلق یافته اند، همچنان که اشعه شمس، به شمس. چرا که فرموده اند، پیوند روح مؤمن به ذات اقدس پروردگار محکم تر است و شدیدتر، از اتصال شعاع خورشید به ذات خورشید، و چه عجب اگر این طایر قدسی روح، در اشتیاق حرم وصل به ترنم درآید و تلبیه کند، آنچنان که تو گویی به ندای دعوت فطرت خویش پاسخ می گوید، به همان پیمان نخستین، آنگاه که پرسید: «الست بریکم» و پاسخ دادیم، «بلی، بلی» لبیک اللهم لبیک. و این نوای دلنشین «لبیک، لبیک» ترنم روح مؤمنی است، که وعده های پروردگار خویش را محقق شده یافته است، و می شتابد تا خود را به مبدأ و معاد خویش پیوند دهد، و با فانی در معشوق، به جاودانگی برسد.

شهید آوینی

شعر

کبوتری از نژاد حیرت

سلام کعبه! سلام آستان سبز سجودم
شب است و بسته ام احرام اشک را به نگاهم
دلم کبوترکی بود از نژاد تحیر
مرا کبوتر این گنبد ستاره نشان کن
رسیده لحظه بدرود و مثل لحظه احرام
سلام قبله من! هستی ام! تمام وجودم
شب است و منتظر یک طواف، کشف و شهودم
که سر بریده ام آن را در آستان ورودم
که روی بام تو معنا شود فراز و فرودم
دوباره در تب لبیک، در گرفته وجودم!

بهبخت فروغی مقدم

عکس روز

مدینه منوره - کوه احد و مزار شهدای احد حمزه عموی پیامبر (ص)

گفتم گفت

گفتم: راه های کسب فضایل و مبارزه با رذایل کدام اند؟

گفت: برای کسب فضایل و مبارزه با رذایل، توجه به چند نکته اساسی لازم است که عبارتند از:

- ۱- طلب و خواستن ۲- باور داشتن ۳- ریاضت و مجاهدت ۴- به تدریج مراحل را طی کردن ۵- استمرار بخشیدن در جهت ریشه کن کردن رذایل نفسانی و آسیب زدایی نسبت به هر آفت و رذیله در فضای جان آدمی.

دانشمندان اخلاق برای دستیابی به هر فضیلتی، دو راه عملی و علمی را پیشنهاد می کنند که نسبت به هم جنبه تکمیلی دارند. در راه علمی باید نسبت به آثار فضیلت در زندگی فردی، اجتماعی و سیاسی و نیز آثار روحی و روانی در ترقی و تکامل، شناخت پیدا کرد.

انسان با این معرفت و شناخت، هم به نیاز و خواسته واقعی خود دست می یابد و هم، به ضرورت وجود این فضیلت در خود پی می برد. پس از چنین شناختی است که انسان می تواند تصمیم جدی بگیرد تا آن فضیلت را بعد از زمینه سازی در خود به وجود آورد.

لغت نامه

ستون حرس

یکی از ستون های متبرک مسجد، ستون حرس یا محرس است. نام گذاری آن به حرس، از آن روست که امام علی (علیه السلام) در کنار این ستون می نشستند و از پیامبر (صلی الله علیه و آله) نگاهبانی می کردند.

نوشته اند که پس از نزول آیه ” **وَاللّٰهُ يَعْصَمُكَ مِنَ النَّاسِ**...» دیگر امام به نگاهبانی از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) نپرداخت؛ چراکه خداوند خود حفاظت از جان رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را عهده دار شد.